

Appendix 5 – Questttionnaire ‘joy in music making’

1.	Wat vindt jij leuk om met muziek te doen?
MK	Zingen en muziek maken met leerlingen. Het gebruik van allerlei muziekinstrumenten vind ik altijd heel leuk. Kinderen worden daar heel enthousiast van. Ik denk dat dit laatste heel belangrijk is. Bij de muzieklessen op de pabo ben ik erachter gekomen dat maat- en ritmeoefeningen ook heel leerzaam kunnen zijn. Deze zullen daarom zeker niet ontbreken in mijn lessen.
HvdL	Ik houd zelf erg van zingen, dus zolang er maar zingen aan te pas komt vind ik het fijn, maar ik besef dat er voor leerlingen soms meer aan te pas moet komen om hen enthousiast te maken. Daarom wil ik vooral heel veel verschillende vormen van muziekles gaan geven, op zo’n manier dat de leerlingen misschien niet eens doorhebben dat ze met muziek bezig zijn. Dit betekend veel spelvormen, materiaalgebruik en vooral veel afwisseling
MM	Ik vind het vooral leuk om muziek te maken met muziekinstrumenten. Samen liederen zingen met mensen vind ik ook fijn, maar ik waardeer mijn eigen zangcapaciteiten niet heel erg.
AO	Tijdens de colleges hebben we allerlei voorbeelden gekregen van leuke ideeën voor de muziekles. Dit gaat van allerlei spelletjes voor het oefenen van ritme tot het zwaaien met een parachute. Zelf kreeg ik hierdoor ook plezier in het vak muziek. Ik kijk er dan ook naar uit om deze muzikale spellen in mijn stageklas uit te voeren want ik ben heel benieuwd hoe die kinderen zullen reageren.
JV	Ik vind een heleboel dingen leuk om me muziek te doen. Ritme & maat oefenen, zangstem en klappen in de maat zijn altijd leuk om te doen. Vooral als er leuke materialen aan te pas komen zoals een bal of stokjes of ringen.
AdV	Ikzelf hou van samen zingen en instrumentele muziek maken.
JW	Ik vind het erg leuk om orgel te spelen.
HvW	Ik houd er wel van om naar muziek te luisteren. Ook vind ik het altijd fijn om te zingen.

2.	Welke muziek vind je leuk om naar te luisteren?
MK	Muziek van de band Trinity (veel verschillende muziekinstrumenten), muziek van Celtic Woman en klassieke muziek
HvdL	Zelf houdt ik erg van klassieke muziek. Niet alles vind ik hierin mooi, maar vooral instrumentale klassieke muziek vind ik erg mooi. Ik luister ook regelmatig gospel, maar dat is meer omdat ik het lekker vind om die mee te zingen dan omdat ik het nou zulke kwalitatief goede muziek vind. Toen ik bijvoorbeeld meedeed met de Messiah Scratch in Leiden vond ik de muziek die ik zong wel veel uitdagender en dat was ook muziek die ik echt heel mooi vond. Dat heb ik met gospel vaak niet, maar dat is nu eenmaal wel muziek die je vaak zingt op studentenvereniging, in de kerk of thuis.
MM	Tijdens studeren of andere enigszins inspannende bezigheden houd ik van rustige, lichte instrumentale muziek. Verder luister ik graag naar contemporary christian music zoals van bijvoorbeeld Casting Crowns, Sons of Korah.
AO	In mijn vrije tijd luister ik vooral christelijke/geestelijke liederen hetzij Nederlandstalig hetzij Engelstalig. Verder vind ik het fijn om tijdens het studeren te luisteren naar klassieke muziek.

JV	Ik vind verschillende soorten muziek leuk om naar te luisteren. Ik houd van piano en/of harp muziek. Daarnaast luister ik ook graag Coldplay, een Engelse zang-band.
AdV	Ik luister wanneer ik aan het studeren ben graag wat rustigere instrumentele muziek. Ik luister ook graag naar klassieke stukken als de Messiah van Händel. Als ik op de fiets zit hou ik zo nu en dan ook van een popmuziekje.
JW	Orgelmuziek, piano muziek en klassieke muziek
HvW	Ik houd vooral van klassieke muziek en ook luister ik graag naar instrumentale muziek.

3	Welk(e) instrument(en) is/ zijn daarin te horen?
MK	Klassieke muziek: strijkinstrumenten, blaasinstrumenten, enz. Trinity: fluiten (waaronder tinwhistle, panfluit en quena), saxofoon, gitaar, charango, drums, percussie, basgitaar en een contrabas. Celtic Woman: piano, viool, enz.
HvdL	Instrumenten die in klassieke muziek veel aanwezig zijn, zijn strijkinstrumenten en de piano. Eigenlijk vormen die meestal de basis en wordt dit afwisselend aangevuld met andere instrumenten.
MM	(Elektrische) gitaar, piano, drums, viool. Bij study music is het vooral akoestische gitaar, harp, piano.
AO	Piano, gitaar, zang
JV	Piano, harp, drumstel, viool
AdV	Strijkorkest, cello, panfluit, piano, orgel.
JW	Orgel, piano, strijkers, koper- en houtblazers en slagwerk.
HvW	Ik houd vooral van instrumentale muziek dat gespeeld is door piano. Ook dwarsfluit, viool en panfluit vind ik mooi.

4	Beschrijf wat je kunt horen in jouw meest favoriete muziek.
MK	Celtic Woman - You Raise Me Up: Het lied wordt met heel veel gevoel gezongen. De zangeressen kunnen naar mijn mening ook heel mooi zingen. Ze hebben een heldere stem. Af en toe zingen ze ook door elkaar heen, dit zijn heel mooie momenten.
HvdL	Mijn favoriete muziekstuk is het kerstatorium 'In de Volheid van de tijd' van Leander van der Steen. Waarschijnlijk kent u het niet, maar het is absoluut de moeite waard om een keer te luisteren. Toen ik nog op jongerenkoor Heman zat heb ik dit een keer mogen zingen in het concertgebouw in Amsterdam. In deze cantate wordt eigenlijk het reddingsplan van God voor de mensheid beschreven. De meeste tekst komt letterlijk uit de Bijbel en een groot deel hiervan staat in Jesaja. Het begint bij de onderdrukking van Israël door hun eigen schuld, waarna er steeds meer hoop op Verlossing in doorklinkt en het eindigt bij de geboorte van de Messias.
MM	Een mooie opbouw in een song waarin de instrumenten en de manier van zingen goed passen bij de lyrics.

AO	Ik heb niet echt een favoriet muziekstuk. Als ik studeer luister ik graag naar de vijfde symfonie van Beethoven. Het is een dynamisch stuk, maar er zitten ook hele mooie rustige passages in. Vanuit die rustige passages wordt ook weer spanning opgebouwd zodat het niet saai wordt. Door het steeds terugkerend motief vind ik dat het stuk ook een eenheid wordt. Daarnaast vind ik de Matthäus Passion van Bach ook erg mooi
JV	In mijn meest favoriete muziekstuk hoor je snelheid, meerdere instrumenten, terugkerende melodieën, afstemming tussen instrumenten en vooral veel talent bij de muzikschrijver. (G.F. Händel – Arrival of the Queen of Sheba).
AdV	Mijn meest favoriete muziekstuk is een rustig pianostuk met panfluit.
JW	Ik heb eigenlijk niet echt een favoriet muziekstuk, maar het instrument dat te horen is, is een orgel. (In deze tijd luister ik wel veel naar de Mattheus Passion van Bach, die vind ik erg mooi).
HvW	Een favoriete componist waar ik graag naar luister is Jan Mulder. Ik heb een CD van hem met als titel <i>Sounds of silence</i> . Dit is heerlijk rustige muziek om bij weg te dromen. Ik moet dan altijd aan de rust en schoonheid van de natuur denken bij het horen van deze muziek. Zijn muziek vind ik heel meeslepend en soms zelfs wat aan de treurige kant, want ik heel erg mooi vind.

Appendix 6 – Questtionnaire Academic TTC: students profile and reflection on the music module

Vóór het eerste college zijn vraag 1 t/m 4 ingevuld. Na het laatste colleges heeft iedereen zijn eigen antwoorden van deze vragen weer gekregen en mochten ze dingen veranderen of aanvullen. De tekst die schuingedrukt erbij staat, zijn de aanvullingen.

1.	Wanneer heb jij te maken met muziek in je leven?
A	Constant, vb: kerk, zelf muziek maken, op de jeugdvereniging, in de auto
B	Zondagmiddag activiteit. Ik ben mezelf aan het leren om gitaar te spelen. Mijn zusjes spelen piano. <i>Ik luister regelmatig muziek.</i>
C	Praktisch elke dag. Ik houd heel erg van zingen, heb heel lang op een koor gezeten. Nu zing ik veel, zelfs in mijn slaap ☺. Muziek luisteren doe ik tegenwoordig steeds meer.
D	In de kerk. Als ik een aantal mensen muzikles geef (bijbaan). Als ik zin heb om zelf muziek te maken of te luisteren. <i>Tijdens muziekcolleges, koorzang colleges.</i>
E	Ik luister elke dag muziek. Ik zit op een projectkoor. Speel panfluit, heb een muzikale familie. Ik heb muziek op de middelbare school gehad.
F	Als ik muziek luister, met zingen en als ik zelf muziek maak (tegenwoordig niet meer zo vaak).
G	Elke dag. Ik speel elke dag orgel.
H	Als ik zing (in de kerk, op school, onder de douche). Met koorzang op de Pabo. Tijdens het leren als ik muziek luister. Als ik concert optredens van mijn zusjes bezoek.
I	Geen dag zonder muziek! Elke dag minstens een half uur vioolspelen en ik zing het liefst de hele dag. Verder overige vaste momenten, zoals muzikles en orkest.
J	Ik ben zelf niet heel muzikaal. Ik zing in de kerk en thuis met ons gezin op zondag. Verder zing ik sinds ik op de pabo zit veel meer. Koorzang, tijdens de werkweek, ook op mijn studentenvereniging zit ik momenteel in een klein koor. Dit is niet continue, maar bedoeld om één bepaalde avond muziek te laten horen.

2.	Hoe vaak luister jij muziek?
A	Dagelijks. Ik bevind me vaak in een omgeving waar muziek gemaakt wordt of waar er muziek aan staat.
B	? Verschilt best wel per week.
C	4 tot 5 dagen per week. Heel verschillend hoe lang.
D	Ene periode meer dan andere, maar meestal wel minimaal 2 keer in de week.
E	Elke dag
F	Ik luister bijna elke dag wel even naar muziek.
G	Zelden, omdat ik het veel fijner vind om zelf muziek te maken. Af en toe vind ik een muziekje op de achtergrond wel fijn. <i>Ik luister wel steeds vaker muziek.</i>
H	Vaak. Er gaat geen dag voorbij dat ik niet minimaal een muziek geluisterd heb.

I	Dagelijks, maar dan moet ik er echt even tijd voor reserveren. Ik kan moeilijk muziek luisteren en iets anders doen waarbij ik mijn hoofd moet gebruiken, want de muziek eist dan al mijn aandacht op (klassieke muziek).
J	Ik houd veel van klassieke muziek en dit luister ik dan ook wel regelmatig. Dit is overigens niet elke dag, maar gemiddeld één keer per week.

3.	Hoe denk jij over het belang van muziek voor kinderen?
A	Muziek vind ik heel belangrijk. Kinderen kunnen beter hun emoties kwijt. Ook is het goed voor de groepsvorming. M.b.v. muziek kan je ook kennis overbrengen.
B	Ontspanning en groepsvorming. <i>Ontwikkeling van het kind op verschillende vlakken.</i>
C	Ik denk dat muziek voor kinderen heel belangrijk is om creativiteit te uiten en ook om bepaalde energie kwijt te kunnen.
D	Muziek is vaak een door kinderen gewaardeerde activiteit ter ontspanning, voor (gezellige) sfeer, e.d. Volgens mij is het erg belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen om met muziek bezig te zijn.
E	- Goed voor de ontwikkeling - Concentratie - Even wat vrije activiteit
F	Ik denk dat muziek belang heeft, omdat het een andere/ ontspannen manier van leren is. Kinderen leren zingen, klanken, ritmes etc., maar ook om naar elkaar te luisteren.
G	Ik denk dat muziek een hele goede manier is om kinderen iets te leren en te laten ontspannen op hetzelfde moment. <i>Nog steeds mee eens.</i>
H	Ontzettend belangrijk: omdat het opgroeien met (geestelijke liederen) muziek belangrijk is om er aan te wennen. Daarnaast is het goed als kinderen teksten en melodieën gewoon kennen.
I	Volgens mij zijn alle kinderen op een bepaalde manier muzikaal. Het is allereerst heel erg leuk en daarnaast is het gewoon heel goed voor ze.
J	Er zijn veel artikelen te vinden over onderzoeken waarbij is aangetoond dat muziek wel degelijk belangrijk is. Het geeft een vorm van ontspanning, zorgt voor speciale en nuttige hersenverbindingen. Bevordert de concentratie en nog vele andere zaken.

4.	Hoe kijk je er tegen aan als je bedenkt dat jij later in de beroepspraktijk muziek gaat maken met kinderen? Wat zijn je gedachtes daarbij en hoe zie je dat voor je?
A	Ik wil muziek een grote plaats geven. Ik vind het zelf ook mooi om te doen, misschien werkt dit mee.
B	Ik vind dat echt zo'n juffendingentje. Gezellig met je klas muziek maken. Liedjes leren. <i>Plezier maken is belangrijk, maar je kunt kinderen (onbewust) veel leren.</i>

C	Het lijkt me erg leuk en ik neem me ook echt voor om daar altijd veel tijd voor vrij te maken. Op mijn stageschool was 'muziek' een half uurtje meezingen met Youtube filmpjes en dat vond ik echt heel jammer. Ik zie het meer voor me als in de kleuterklas met trommels en belletjes en een gitaar. <i>Ik wil graag leren 'gevoel' voor muziek over te brengen, bijv. dat ze horen of het blij of niet is enz., zodat ze heirdoor ook meer hebben aan muziek door de emotie die erin zit.</i>
D	Lijkt me zinvol en leuk, maar soms misschien lastig om daarin het voortouw/ de leiding te nemen. <i>Nog steeds lijkt het me lastig om duidelijk de leiding te nemen, maar ik zie er wel het belang van in én ik heb goede handvatten gekregen voor wat vooral belangrijk is, etc.</i>
E	Ik ben bang dat zo'n les muziek vaak wat andersneeuwt door andere vakken. Ik zou het erg leuk vinden om toch vaak muziek te geven.
F	Lijkt me erg leuk om te geven. Ik denk vooral aan zingen en instrumenten hierbij gebruiken.
G	Lijkt me erg leuk. Ik vind muziek zelf ook leuk en het lijkt me mooi om anderen ook enthousiast te maken voor muziek.
H	Ik zie er een beetje tegenop, omdat ik absoluut niet muzikaal ben. Ik zing wel graag op zich, maar ik ben er niet goed in. Wel lijkt muziek geven me leuk, omdat het enthousiasme van kinderen geweldig om te zien is. Ik denk ook dat er tegenwoordig hetzij online of in boeken genoeg lesmateriaal te vinden is, ook als je niet muzikaal bent.
I	Ik zie er enorm naar uit en ga er zo veel mogelijk mee doen.
J	Zoals ik al zei, ben ik niet heel muzikaal en daarom zie ik er wel een beetje tegenop om muziek te geven. Ik ben snel bang dat ik het fout doe en bij muziek moet je jezelf wel echt geven en dat vind ik nog wel eens lastig.

Vraag 5 t/m 10 zijn ingevuld na het laatste college, vlak voor het tentamen en de vaardigheidstoets. Zeven vragenlijsten heb ik teruggekregen.

5.	Welke onderdelen en/of oefeningen in de module leiden wat jou betreft tot plezier beleving in muziek maken? a. voor jezelf b. voor je muziekonderwijs aan kinderen
A	
B	a. Veel afwisseling en beweging. b. Eigenlijk geldt hiervoor dezelfde dingen: die afwisseling en beweging
C	a. Ritme & maat klappen + afwisseling b. Oefening met de bal en de beer
D	a. Muziek maken (met instrumenten) b. Muziek maken (met instrumenten) + dingen met hartslag en melodie/ met de woorden mee
E	a. De gezamenlijke oefeningen met zingen en bewegen in de kring b. Lied met beweging aanleren

F	
G	a. Praktisch nut voor beroepspraktijk b. Aansluiting bij leefwereld en/ of fantasiewereld
H	a. Heel veel dingen; met name wanneer ik ontdek dat ik gegroeid ben in iets, bijvoorbeeld de maat- of ritme-oefeningen. b. Ik denk de lessen waarbij materialen gebruikt worden (een bal/ touw/ instrumenten/ e.d.) Dit vinden de leerlingen vast leuk.
I	
J	a. De colleges waren voor mij plezierig. Hier heb ik veel geleerd over de manier van lesgeven op een leuke en relaxte manier. b. Ook vooral de colleges. Op deze manier is de drempel die ik heb/ had om muziek te geven aan basisschoolleerlingen lager geworden. Ik sta er vrijer in.

6.	Is je zelfvertrouwen na de module ten aanzien van muziek maken met/ geven aan kinderen veranderd? Zo nee, wat heb je daarvoor nodig, denk je? Zo ja, wat heeft daarvoor gezorgd?
A	
B	Ja, ik heb meer zelfvertrouwen om muzikles te geven voor de klas en ik heb veel lesideeën gekregen.
C	Ja, vooral door de laatste 2 colleges heb ik het gevoel dat het wel gaat lukken, omdat we daar zelf moesten lesgeven en dat vervolgens bespraken.
D	Het is enigszins beter geworden. Het helpt me te kunnen onderbouwen waarom wat belangrijk is. Het oefenen + daadwerkelijk uitvoeren -> leer je veel van.
E	Ja, je leert hoe je moet leiden en hoe je moet organiseren.
F	
G	Op zich was mijn zelfvertrouwen niet erg laag, maar hij denk ik nog wel wat toegenomen, door praktisch te oefenen.
H	Ja, mijn zelfvertrouwen ziet er zeker beter uit na deze module. Ik zie minder tegen dit deel op in mijn toekomstige beroep. Dit komt omdat ik ontdekt/ geleerd heb, dat ik het misschien best kan leren!
I	
J	Ja, vooral het zelf geven van muziek aan klasgenoten (ook al was het niet zo veel). En ik heb meer handvaten gekregen die ik kan gebruiken.

7.	Welke vaardigheden zou je verder ontwikkelen om het aspect van plezier beleving in het muziek onderwijs aan kinderen belangrijk te maken?
A	
B	Mijn ritme- en maatgevoel verder ontwikkelen, zodat ik meer vertrouwen heb en niet daarover hoeft na te denken terwijl ik muziek geef.
C	- Creativiteit - Aanpassingsvermogen
D	Zangstem meer steady krijgen + zeker/ overtuigend

E	En betekenis geven aan de kinderen (<i>wellicht een vervolg van antw op vraag 6? Toevoeging van MH</i>)
F	
G	Creativiteit in het ontwerpen van lessen waarbij er een balans is tussen plezier en educatief nut.
H	Ik wil beter worden in het gebruiken van instrumenten, voor mijzelf maar ook voor de kinderen.
I	
J	Voorals muziek geven in een betekenisvolle context. Ik denk dat die plezier geeft in muziek. Hierbij wil ik zelf veel enthousiasme uitstralen. Ik wil wat vrijer worden in het geven van muziek.

8.	In deze muziek module heb je verschillende onderdelen: a. een basistoets b. de colleges c. een tentamen d. een portfolio e. een vaardigheidstoets Kan je van elk onderdeel kort aangeven wat je ervaring ermee is. En dan gaat het vooral om het aspect 'hoeveel plezier beleef je eraan' en 'wat leer je ervan voor je beroepspraktijk later'?
A	
B	a. goed te doen b. veel lesideeën gekregen c. – d. Niet heel diepgaand e. –
C	a. goed om de basis te leren, maar ik merk dat een groot deel weer weggezakt is b. mijn plezier was zeer groot en ik heb een hoop praktische toepasbare kennis opgedaan c. – d. Niet enorm nuttig, alleen model C was leerzaam (<i>opdracht met notenvoorbeelden maken bij verschillende maatsoorten. toevoeging MH</i>) e. –
D	a. makkelijk (doordat ik muzikale voorkennis genoeg heb) -> noodzakelijke basiskennis b. rijk, vol, interessant, actief c. nog niet gehad (stof lijkt op dit moment te doen) d. niet heel diepgaand, wel oké e. nog niet gehad. Lijkt me wel goed, aansporing om praktisch met muziek bezig te zijn

E	a. niet veel plezier, wel handig voor beroepspraktijk b. veel plezier beleefd, handige tips voor later c. niet veel plezier, nuttig voor beroepspraktijk d. sommige delen waren zeker plezierig en nuttig e. plezier aan het leren van de liederen en handig
F	
G	a. meeste wist ik al, niet echt plezier b. erg leuk! En ook nuttig c. nog geen ervaring mee d. veel werk, wel nuttig (als je op tijd begint) e. nog weinig voor gedaan, maar lijkt me wel nuttig
H	a. weinig plezier -> wel de basis gelegd b. veel plezier -> veel geleerd over muziek en hoe ik het geef (didactiek) c. plezier d. - e. -
I	
J	a. Makkelijk, niet heel veel plezier. Wel heel leerzaam. b. Veel plezier en ook heel leerzaam -> wordt vrijer in het geven van muziek c. Nog niet gehad d. Vrij saai om te maken en niet heel hoog leerrendement e. Gezellig om met klasgenoten te oefenen. Ook hoog leerrendement.

9.	Wat zou er voor jou nog in de muziek module bij mogen, wat miste je nog?
A	
B	Misschien een beetje meer over de organisatie van een les. Soms miste wat diepgang
C	Een beetje kennis over muziekstromingen had mij interessant geleken.
D	Kan niet echt iets bedenken op dit moment.
E	Ik weet niets te verzinnen.
F	
G	Iets meer het bespreken van wat we doen.

H	N.v.t.
I	
J	-

10.	Wat zou voor jou weg gelaten mogen worden in deze module?
A	
B	?
C	Andersoortige toonladders.
D	Het aantal liedjes wat je 'by heart' moet weten, die ik soms niet zelf zou gaan gebruiken later.
E	Weet ik niet.
F	
G	Meest is wel goed.
H	Het instrument bespelen. Ik vind dat zo moeilijk, piano of blokfluit. Ik heb in allebei het zelfvertrouwen van een baksteen.
I	
J	Sommige delen van het muziekportfolio vind ik niet zo heel waardevol. Bijv. het bekijken van stagelessen. De vragen zijn erg oppervlakkig en je racet er even doorheen, zonder echt veel op te nemen/ leren.